T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/375
KARAR NO : 2025/581
KARAR TR : 22/09/2025

ÖZET: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. Ç. D. D. A. Ş.
Vekili : Av. S. P., Av. S. C.
Davalı : Reyhanlı Belediye Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Reyhanlı Belediyesi sınırları içerisinde 14 metrekare altı olan sokaklarda izinsiz kazı yapıldığının tespit edilmesi üzerine; Hatay Büyükşehir Belediyesi Aykome Uygulama Yönetmeliği Müeyyideler kısmı 32. maddesi A ve Reyhanlı Belediye Meclisinin 17/05/2021 tarih ve 35 sayılı Alt Yapı Denetim Birimi Uygulama Kararının 3. Bölüm Müeyyideler kısmı 25/A bendi uyarınca 289.872,45 TL, aynı Yönetmeliğin Müeyyideler kısmı 32. maddesi E ve aynı kararın 3. Bölüm Müeyyideler kısmı 25/E bendi uyarınca 115.948,98 TL ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 41/4. maddesi uyarınca 106.229,00 TL olmak üzere, toplam 512.050,43 TL idari para cezası uygulanmasına ilişkin Reyhanlı Belediye Encümeninin 20/11/2024 tarih ve 120 sayılı kararının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Reyhanlı Sulh Ceza Hakimliği 09/01/2025 tarih ve D.İş.2024/3649 sayılı kararı** ile, yargı yolu açısından başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine karar karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"İtiraz eden A. Ç. D. G. D. A. Ş. Vekili Av. S. C. tarafından 03/10/2024 tarihli dilekçesinde özetle;

Müterriz. haklarında uygulanan idari para cezasına ilişkin itirazı inceleme yetkisinin idari yargıda olduğunu ayrıca uygulanan idari para cezasının usul ve yasaya aykırı olması sebebiyle iptalini talep etmiştir.

İtirazın süresinde yapıldığı anlaşıldığından esastan incelemeye geçilmiştir.

Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 2007/801 Esas 2009/12218 Karar sayılı ilamında, "19.12.2006 tarihli 26381 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına ilişkin Kanunun 34.maddesi ile değişik 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27/8.maddesinde yer alan; "İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." şeklindeki düzenleme karşısında; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü tarafından reklamları durdurma kararı ile birlikte verilen 04.10.2005 günlü idari para cezasına itiraz başvurusunu inceleme yetkisi idari yargı yerine ait bulunduğundan." şeklinde aynı kişi hakkında idari yargının görev alanına giren idari yaptırım kararlarına ilişkin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RjqNbcz - fs/ZSLB - nZXUl50 - QosFUI= ile erişebilirsin

itirazları inceleme görevinin idare mahkemelerinde olduğu karara bağlanmıştır.

Somut olayda; Reyhanlı Belediyesi Encümen kararıyla itiraz eden kurum hakkında HBB Aykome Uygulama Yönetmeliği gereğince idari para cezası verildiği söz konusu idari para cezasına karşı itirazı inceleme yetki ve görevinin idare mahkemelerinde olduğu anlaşıldığından Hakimliğimizce başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine karar verilmiştir..."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Hatay 5. İdare Mahkemesi 09/04/2025 tarih ve E.2025/99 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde; "Bu Kanunun; a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde, b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır." hükmüne, 16. maddesinde; "(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımlar, idari para cezası ve idari tedbirlerden ibarettir..." hükmüne, "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesinde; "Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için; a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi, b) İşyerinin kapatılması, c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması, d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması, gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır." hükmüne, 27. maddesinin 1. bendinde; "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir..." hükmüne, aynı maddenin 8. fıkrasında da; "İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür." hükmüne yer verilmiş, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunundaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

Buna göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, Kanun'un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, Hatay Büyükşehir Belediyesi Aykome Uygulama Yönetmeliği ve Reyhanlı Belediye Meclisinin 17.05.2021 tarih ve 35 sayılı Alt Yapı Denetim Birimi Uygulama Yönetmeliği uyarınca verilecek para cezalarına karşı yapılacak itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 24703/2023 tarih ve E:2023/149, K:2023/216 sayılı kararı da bu doğrultudadır. ..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RjqNbcz - fs/ZSLB - nZXUl50 - QosFUI= ile erişebilirsin

5. Hatay 5. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"Altyapı kazı izni harcı"* başlıklı mükerrer 79. maddesi şöyledir:

> *"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)*
> *Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.*
> *Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.*
> *Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir."*

7. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun *"Alt yapı hizmetleri"* başlıklı 8. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> *"Büyükşehir içindeki alt yapı hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşların temsilcilerinin katılacağı alt yapı koordinasyon merkezi kurulur. Büyükşehir ilçe (…) belediye başkanları kendi belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılırlar. Alt yapı koordinasyon merkezi toplantılarına ayrıca gündemdeki konularla ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının (oda üst kuruluşu bulunan yerlerde üst kuruluşun) temsilcileri de davet edilerek görüşleri alınır.*
> *Alt yapı koordinasyon merkezi, kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlar tarafından büyükşehir içinde yapılacak alt yapı yatırımları için kalkınma plânı ve yıllık programlara uygun olarak yapılacak taslak programları birleştirerek kesin program hâline getirir. Bu amaçla, kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlar alt yapı koordinasyon merkezinin isteyeceği coğrafî bilgi sistemleri dâhil her türlü bilgi ve belgeyi vermek zorundadırlar. Kesin programlarda birden fazla kamu kurum ve kuruluşu tarafından aynı anda yapılması gerekenler ortak programa alınır. Ortak programa alınan alt yapı hizmetleri için belediye ve diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödenekler, alt yapı koordinasyon merkezi bünyesinde oluşturulacak alt yapı yatırım hesabına aktarılır.*
> *(...)*
> *Koordinasyon merkezleri tarafından alınan ortak yatırım ve toplu taşımayla ilgili kararlar, belediye ve bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgililer için bağlayıcıdır.*
> *Alt yapı koordinasyon merkezinin çalışma esas ve usulleri ile bu kurullara katılacak kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılacak*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RjqNbcz - fs/ZSLB - nZXUl50 - QosFUI= ile erişebilirsin

yönetmelikle belirlenir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, çıkarılacak bu yönetmeliğin, alt yapı yatırım hesabının kullanılması ve ödenek tahsisi ve aktarmasına ilişkin kısımları hakkında, Maliye Bakanlığı ve Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığının görüşünü alır."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel Kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)
(1) Bu Kanunun;
a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,
b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,
uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.
(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"*(1)İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."*

11. Dava konusu Encümen kararında bahsedilen ve idari yaptırıma dayanak gösterilen Hatay Büyükşehir Belediyesi AYKOME Uygulama Yönetmeliğinin Hatay 5. İdare Mahkemesinin 28/02/2025 tarihli ilk incelemeye esas ara kararıyla istenmesine rağmen dosyaya ibraz edilmediği, gerek mevzuat uygulamalarında, gerekse adı geçen büyükşehir belediyesinin resmi internet sitesinde yönetmeliğin yer almadığı veya kayıtlı olmadığı görülmüştür.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/09/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosya sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RjqNbcz - fs/ZSLB - nZXUl50 - QosFUI= ile erişebilirsin

Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, izinsiz kazı yapıldığından bahisle, Reyhanlı Belediye Encümeninin 20/11/2024 tarih ve 120 sayılı kararı ile tesis edilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

15. Olayda, davanın, izinsiz kazı yapıldığı gerekçesiyle verilen idari para cezasının iptaline ilişkin olarak açıldığı, bu eylemin 2464 sayılı Kanun'un 79. maddesinin birinci fıkrasıyla yasaklandığı ve maddenin üçüncü fıkrasında davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin verilecek idari para cezasının düzenlendiği anlaşılmaktadır.

16. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Hatay 5. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Reyhanlı Sulh Ceza Hakimliğinin 09/01/2025 tarih ve D.İş. 2024/3649 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Hatay 5. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Reyhanlı Sulh Ceza Hakimliğinin 09/01/2025 tarih ve D.İş.2024/3649 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/09/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RjqNbcz - fs/ZSLB - nZXUl50 - QosFUI= ile erişebilirsin